

Dr. Luminița GIURGIU'

Preotul Damaschin Daicoviciu s-a născut la 21 noiembrie 1903, în localitatea Căvăcan, plasa Sacul, jud. Severin, ca fiu al lui Damaschin și al Sofiei. S-a căsătorit cu domnișoara Cecilia Baba (născută la Craiova, pe 23 ianuarie 1905), pe 16 februarie 1930, în orașul Caransebeș. A fost absolvent a 8 clase de liceu cu bacalaureat (1923), al Institutului Teologic din Caransebeș (1928) și al Facultății de Litere și Filozofie (1930), bun cunoscător al limbilor germană și maghiară².

În baza Înalțului Decret nr. 646 din 19 martie 1935 și a Ordinului Ministerului Apărării Naționale nr. 62534/1935 preotul Damaschin Daicoviciu a fost primit în cadrele Clerului Militar activ cu gradul de preot căpitan de la 1 aprilie, fiind repartizat la Regimentul nr. 11 Dorobanți „Siret”, cu garnizoana la Galați, „cu misiunea de a servi la toate corpurile de trupă din Garnizoana Galați și la capela militară Sf. Arhangheli Mantu”³.

În prima „Foaie calificativă” din 31 octombrie 1935 se menționează că preotul „se exprimă corect și clar, are dicție frumoasă. Aspect fizic plăcut, înalt de statură prezentabil, sănătos și rezistent pentru a suporta ușor o campanie. Educație frumoasă, atent, curtenitor față de camarazi, blând și prietenos față de ostași”⁴.

În primul său an de activitate în cadrul Clerului Militar a desfășurat numeroase servicii religioase și de educație morală: „15 mai: agheasma și jurământul recruților Regimentului 11 Dorobanți și Bazei Navale Fluviale cu conferința religioasă despre

PREOTUL LOCOTENENT-COLONEL DAMASCHIN DAICOVICIU – CONFESORUL GARNIZOANEI LUGOJ

ARMATA ȘI BISERICA ÎN CONȘTIINȚA NEAMULUI ROMÂNESC

«Sfințenia jurământului». 17 mai: conferința morală: «Ajutorul lui Dumnezeu și rugăciunea». 14 iunie: predica morală: «Voința și munca omului și aplicațiile la viața de ostaș». 26 iunie: convorbire cu soldatul baptist Arnăutu Petre, argumente din Sfânta Scriptură despre rătăcirea baptistă. 5 septembrie: idem cu soldatul baptist Vasilioglu Dumitru aflat la Spitalul Militar. 13 septembrie: conferință morală: «Explicarea rugăciunii Tatăl nostru cu aplicări la viața ostășească». 23 septembrie: vizitarea oamenilor din C[orpul] 3 seara înainte de stingere și convorbire cu ei despre păcatul înjurăturilor. În octombrie trupa fiind continuu la aplicații, nu a putut ține nicio prelegere. În fiecare duminică și sărbătoare a mai oficiat serviciul divin (Utrenia și Liturghia) la biserica militară, cu care prilej ținea și predici pentru detașamentele de trupă ce asistau⁵, urmând același program în fiecare lună la toate unitățile din garnizoană.

Comandantul Regimentului nr. 11 Dorobanți „Siret” concluziona: „mi-a lăsat impresia că este un preot foarte cult, cu multă tragere de inimă pentru noul apostolat ce i s-a încredințat și de pe urma capacității și dragostei sufletești ce manifestă, trupele vor prezenta foarte mult de la păstoria sufletească a sa. [...] preot militar bine pregătit, distins și necesar instituției”⁶.

Comandantul garnizoanei Galați aprecia că în calitatea sa de confesor militar al garnizoanei, preotul căpitan Damaschin Daicovicu „a fost foarte conștiincios, deși abia începe acum cariera de confesor militar s-a pus repede la curent. Intelligent, cult și foarte inimos și ambițios în serviciul său. A ținut predici la toate corpurile de trupă din garnizoană și urmărește programul cu toată punctualitatea”. A inspectat biserica garnizoanei unde servește și a constatat că „a păzit rânduiala”. În ziua de duminică 17 noiembrie 1935 „am asistat la slujba religioasă ce face la biserica garnizoanei unde era și trupa adunată. A slujit frumos, conștiincios și a predicat foarte frumos și cu o documentare înțeleasă, tălmăcind cuvântul din Evanghelia zilei, arătând cum trebuie înțeleasă bogăția și cum trebuie lucrat în Via Domnului. Face o bună impresie și biserica garnizoanei s-a mai luminat, este mai bine îngrijită și a făcut progrese”, concluzionând că „este un confesor militar care face cinste și este o bună achiziție pentru armată având și un ascendent moral,

dar și o pregătire și o cultură care îi mărește autoritatea și pregătirea de confesor”⁷.

Inspectorul Clerului Militar, episcopul general de brigadă dr. Ioan Stroia⁸ consemna la rândul său: „preotul căpitan Daicovicu Damaschin în activitatea sa de circa o jumătate de an, judecat după cele 2 rapoarte bilunare ale activității sale pastorale, primite ierarhic prin serviciul religios al corpului, a întărit impresia ce am câștigat la concursul său de intrare în sânul armatei. Se arată în adevăr preot conștient de chemarea sa în sânul armatei și își dă silința a și-o și împlini cu pricepere și devotament. De acord cu aprecierile comandanților imediați, credem și noi a-l putea, cu timpul, număra între cei mai distinși preoți ai armatei”⁹.

În anul următor este apreciat ca „sănătos și rezistent [...] Foarte energetic, cu multă voință și multă putere de muncă. Caracter foarte frumos. [...] Foarte inteligent, cultură generală superioară. [...] Cu mult prestigiu în fața trupei, simțul onoarei foarte dezvoltat, devotat carierei și instituției militare, conduită distinsă. [...] A ținut la Regimentul 11 «Siret» 15 conferințe de educație religioasă, care au fost bine simțite de trupă și ofițeri căci ele erau așa de convingătoare încât toată atenția era îndreptată spre preot. Serviciile divine săvârșite la Regimentul 11 în diferite ocazii, au fost zile de înălțare sufletească și de întărirea credinței atât pentru trupă cât și pentru ofițeri”¹⁰.

Episcopul general de brigadă dr. Ioan Stroia aprecia că „și-a continuat rostul său de confesor al garnizoanei și anul acesta spre deplina noastră mulțumire. Dotat cu frumoase calități sufletești, promite a deveni din an în an tot mai folositor armatei”¹¹.

Comandantul garnizoanei Galați consemna la rândul său: „Preot cult, bine pregătit în cele biserești, cu multă prestanță în fața trupei. Conduită ireproșabilă în biserică și în afară de biserică. Se ocupă cu multă dragoste de biserica garnizoanei și de întreținerea ei. S-a ocupat tot timpul anului cu același devotament de sufletul tuturor ostașilor din garnizoană, ținând conferințe la toate unitățile și îndrumând cu dragă inimă acolo unde prezența, sfatul și binecuvântarea sa au fost mereu necesare”¹².

Și în anul următor se va bucura de aceleași elogioase aprecieri din partea comandantului Regimentului nr. 11 Dorobanți „Siret”. „Posedă o lăudabilă putere de muncă, perseverând în îndeplinirea îndatoririlor du-

hovnicești. Caracter loial și deschis. Atent și blând față de ostași ceea ce i-a atras o stimă și dragoste deosebită. Inteligență vie, posedând o cultură generală superioară. Excelent predicator. Prin talentul oratoric și siguranța expunerilor se face ascultat cu plăcere. Prin excelență omul datoriei. Confesor militar în adâncul înțeles al misiunii sale spirituale¹³. În garnizoana Galați, în fiecare duminică și sărbătoare, a oficiat slujbe religioase, a ținut 32 predici, conferințe și sfințiri de apă. Nu în ultimul rând „a asistat la masa trupei și a vizitat bolnavii din infirmeria corpului”¹⁴.

La 1 octombrie 1937, a fost transferat la cerere la Comenduirea Pieței Lugoj (Înaltul Decret nr. 27354). „Foaia Calificativă” pe perioada 1 noiembrie 1937-31 octombrie 1938 reține aceleași aprecieri elogioase. „[...] Prin felul de a se prezenta trupei impune respectul și creează trupei ambianța necesară propovăduirii marilor precepte creștine. [...] Loial, disciplinat, perseverent. Blând cu soldatul însă energic în ce privește truda de a-l menține pe calea bună. Multă putere de muncă. Profund înțelegător al tainelor sufletului, ceea ce face să fie un foarte bun pedagog. [...] Excelent format sub raportul culturii și judecății clare. [...] Este perfect identificat cu instituția pe care o servește din convingere. [...] Zelos și cu multă dragoste pentru soldat. Îndeplinește cu mândrie și plin de credință înalta misiune. În cuvântările ținute ostașilor cu un emoționant patetic, lasă să se reverse o atmosferă de căldă comunicativitate captivându-i pentru a sădi marile virtuți. A ținut câte o conferință religioasă în fiecare săptămână, tuturor corpurilor

din garnizoană, conform programului stabilit de garnizoană. În afară de conferințe a ținut în fiecare sărbătoare câte un serviciu religios în care scop a organizat la catedrala din localitate, în urma fructuoaselor demersuri pe lângă conducătorii bisericii, o oră specială celebrării serviciului. În special, a reușit să organizeze fastuoase celebrări la depunerea jurământului, patronul corpurilor și serbări interioare. În cursul anului a ținut în total 96 conferințe, predici și servicii speciale. În timpul nopții a controlat inopinat modul cum trăiesc și se aplică îndrumările religioase (rugăciunea, tratamentul etc.)”¹⁵.

Comandantul garnizoanei Lugoj, colonelul Rădulescu, menționa că preotul căpitan Damaschin Daicovicu „depune mult suflet în îndeplinirea misiunii sale. Vorbește foarte frumos și convingător. Ostașii au profitat mult de pe urma convorbirilor sale. Pe timpul serviciului divin efectuat în fiecare sărbătoare servește ireproșabil. Aceasta are o mare influență binefăcătoare din punct de vedere religios asupra trupei. Un preot militar care se distinge prin cultura sa generală și specială, prin calitățile sale morale și devotamentul ce depune în slujbă”¹⁶.

În perioada 1 noiembrie 1938-10 septembrie 1939, notarea de serviciu a fost întocmită de Comenduirea Pieței Lugoj. Căpitanul Damian consemna: „poate face războiul în perfecte condiții. Este respectat de soldați prin felul în care a reușit să le câștige încrederea. [...] Energic, cu voință fermă și multă putere de muncă. Caracter ales, loial. [...] Spirit fin. Inteligență excelent dotată. Cultură

superioară. [...] Conduită ireproșabilă, perfect identificat cu instituția pe care o servește din convingere și cu toată dragostea. [...] S-a comportat ca un adevărat păstor al sufletelor în credință spre ocrotire. A dezvoltat o perseverentă activitate, alergând zi și noapte de la un regiment la altul cu duioasă grijă de soldați, încurajând pe cei șovăielnici, învățând pe neștiutori, admonestând pe cei care se abat de la căile Domnului, dovedind înalte calități de pedagog și putere de credință în sublima misiune. Nimic nu-i scapă necontrolat: masa soldatului, felul cum se închină și confortul pentru dormit. A ținut conferințe săptămânale trupei, propovăduind marile precepte creștine. Vorbește curgător cu pasiune și convingător. În duminici și sărbători a oficiat servicii divine în biserică orașului. Cu ocazia încorporării recruților a desfășurat o impresionantă activitate, găsindu-se tot timpul în mijlocul lor pentru a afla starea de spirit și a-i prepara pentru rolul de ostași devotați. Depunerea jurământului recruților, serbările patronilor corpurilor de trupă, au fost organizate de confesor cu un fast care îi face mare cinste. În general, activitatea ce a desfășurat este demnă de laudă în grad superlativ”, concluzionând că este „excelent pregătit pentru carieră. Preot distins și necesar instituției”¹⁷.

La 10 septembrie 1939, preotul căpitan Damaschin Daicovicu a fost mobilizat și numit confesor al Regimentului 17 Infanterie „Știrbey Vodă”. Comandantul unității aprecia că preotul căpitan Damaschin Daicovicu „a avut pe zona de concentrare o activitate demnă de laudă. Preocupat încontinuu de grija de a face o bună

ARMATA ȘI BISERICA ÎN CONȘTIINȚA NEAMULUI ROMÂNESC

educație moral religioasă trupei din regiment, a ținut în permanență contactul cu soldații. Prin conferințele cu subiecte morale, ținute săptămânal trupei prin vizite în cantonamente și sfaturi individuale date soldaților, prin cuvinte de încurajare bolnavilor din infirmerii. Preotul confesor a contribuit într-o mare măsură la menținerea unei bune stări de spirit în regiment¹⁸.

Inspectorul Clerului Militar, episcopul general dr. Partenie Ciopron¹⁹ nota că „preotul căpitan Daicoviciu este unul dintre preoții tineri care desfășoară o frumoasă activitate pastorală. Cât timp a stat în garnizoana de reședință a fost la înălțimea misiunii sale. Începând concentrările contingentelor mai vechi, preotul Daicoviciu a fost trimis pe zonă, unde l-am găsit în vara trecută, activând cu mult entuziasm pentru ostașii săi să fie îngrijiți cu cele religioase și să aibă permanent moralul ridicat. Energic, stăruitor la muncă, disciplinat, îi place să se afle cât mai des în mijlocul ostașilor pe care îi iubește ca un părinte. Nu are vicii. În concluzie, este un preot care face cinste clerului militar și oștirii²⁰.

Până la 31 octombrie 1940, preotul căpitan Daicoviciu a făcut „serviciul tot timpul pe zonă cu regimentul. Preot activ, posedând o cultură superioară, pătruns adânc de simțul datoriei și importanța misiunii sale, mi-a fost un ajutor neprețuit pentru educația sufletească a ofițerilor și trupei din regiment și pentru menținerea moralului ridicat al unității. Înzestrat cu un talent oratoric rar, bazat pe argumente convingătoare izvorâte din superioritatea cunoștințelor sale, a ținut zilnic conferințe subunităților cu subiecte morale, religioase, pe care soldații nu numai că le ascultau cu drag, dar le cereau ei însuși din nevoia unei hrane sufletești de cea mai bună calitate, cum erau conferințele preotului căpitan Daicoviciu. Neobosit în munca de apostol zilnic. Preotul Daicoviciu colindă cantonamentele, vizită masa trupei, aducând pretutindeni sfatul și îndemnul său binefăcător. [...] Un preot militar foarte bun, adânc pătruns de importanța misiunii sale²¹ – nota comandantul unității.

Și noul comandant al regimentului aprecia că „preotul căpitan Daicoviciu are o înfățișare serioasă, care impune. Bine conformat, are prestația necesară misiunii sale. Sănătos, poate face față greutăților vieții pe front. [...] Pare a fi un om cu stăpânire de sine, care în momente grele ar putea contribui cu exemplul său la păstrarea sângelei rece, a celor din jurul lui. [...] Are cultura generală necesară, cât și talentul de a

expune, atrage și menține atenția ascultătorilor, ostași, asupra subiecților morale, religioase necesare trupei în timp de pace și război. [...] Disciplinat. Pătruns de importanța și necesitatea rolului și activității sale, și-a dat toată osteneala să fie de folos în direcția educativă. [...] Lucrează cu mult zel și din adâncă convingere. Unitățile pe unde a trecut preotul s-au resimțit în bine". Între virtuțile preotului sunt enumerate câteva care definesc personalitatea confesorului: „s-a interesat de hrana lor, de pregătirea mesei, de nevoile lor sufletești, de scrisorile și răspunsurile ce au primit de acasă, de necazuri personale de acasă sau de la serviciu, a încurajat pe toți, intervenind pentru a se cerceta, corecta sau ridica pedepse nepotrivite sau prea aspre. S-a ocupat și a urmărit chestiunea sectanților în regiment". Comandantul aprecia faptul că a fost „ținut la curent zilnic cu modul aplicării programului său și cu rezultatele obținute, făcând propunerile necesare. A primit cu plăcere sugestiile mele și le-a aplicat, comunicându-mi rezultatele pentru verificare și eventual corectarea procedeeleor. A fost pentru mine o colaborare folositoare și plăcută în același timp, pentru că s-a desfășurat fără piedici și discuții²².

Generalul E. Bărzotescu, comandantul Diviziei 1 Infanterie nota „un bun preot militar, și-a îndeplinit serviciul în bune condiții și cu bune rezultate. Pătruns de misiunea sa, cu o bună cultură generală, merită a înainta la vechime²³.

Până la intrarea României în cel de-Al Doilea Război Mondial, preotul căpitan Daicoviciu s-a bucurat de aceleași elogioase aprecieri din partea șefilor militari. „[...] este sănătos și rezistent, putând suporta greutățile unei campanii în bune condiții. [...] Posedă o mare putere de muncă, perseverând în îndeplinirea îndatoririlor duhovnicești. Energic și depune multă stăruință pentru a-l menține pe soldat pe calea cea bună. [...] Capabil, foarte bine format sub raportul culturii și judecății clare. [...] Educație militară formată. Conduită bună. Perfect identificat cu instituția pe care o servește din convingere. [...] Depune mult zel și dragoste pentru soldat. Îndeplinește cu mândrie și credință înalta misiune ce o are. A dezvoltat o perseverentă activitate la regiment pentru soldați, pentru a-i readuce pe calea cea bună pe cei îndoielnici. A ținut în fiecare duminică și sărbătoare conferințe religioase ostașilor, atât la regiment cât și la biserica ortodoxă. În afară de aceasta s-a în-

grijit și de bunul trai al soldatului, asistând la masa trupei și insistând ca soldații să-și facă rugăciunea atât la masă cât și seara înainte de culcare²⁴.

Preotul căpitan Damaschin Daicoviciu a însoțit regimentul „în toate luptele din Basarabia, în acțiunile de urmărire a inamicului, până la Nistru, apoi peste Nistru până la căderea Odesei”. În această calitate a fost „adevărat mângâietor al sufletelor ostașilor, a fost mereu în mijlocul lor pentru a le întări credința în cruce și biruință. Împreună cu medicul regimentului a lucrat mult la asanarea câmpului de luptă, la identificarea morților, la îngroparea lor cu toate rugăciunile creștinești. Cu o cultură deosebită duhovnicească pusă în slujba bisericii și a neamului, a căutat să insuflă în ostași credința în ajutorul lui Dumnezeu la victorii. Și-a îndeplinit datoria cu mare conștiinciozitate. Când avea ocazie binecuvânta masa trupei. Fire puțin cam comunicativă cu restul camarazilor, nu are darul acesta de a apropia cu căldura sufletească pe camarazii ofițeri. Din această cauză îi plăcea să stea mai mult retras de restul ofițerilor regimentului²⁵.

Pentru activitatea religioasă „deosebită” depusă „tot timpul războiului, pentru munca depusă în îngroparea morților regimentului, cu toate datinile creștinești” a fost propus la decorare cu Ordinul „Coroana României” cu spade.

Comandantul Diviziei 21 Infanterie aprecia că „preotul a avut o foarte frumoasă activitate religioasă și a fost un prețios ajutor al medicului. Cerințele câmpului de luptă au cerut serviciului religios și medicului devotament extraordinar ceea ce a existat cu prisosință.

Îndeplinind condițiile de înaintare, bazat pe frumoasa activitate din timp de pace și pe înălțătoarea activitate din timp de război propunem: Merită a înainta la vechime”, apreciere exprimată și de comandantul Corpului 3 Armată: „bun preot militar, dovedit și în timp de pace și în timp de război²⁶.

În perioada 1 noiembrie 1941-31 octombrie 1942 a îndeplinit misiunea de confesor al Regimentului 17 Infanterie și al garnizoanei Lugoj. Pentru acest interval a fost caracterizat ca „[...] sănătos, destul de rezistent. Poate suporta greutățile războiului în bune condiții. În concluzie: bune aptitudini fizice. [...] Posedă o mare putere de muncă și extrem de ambițios și perseverent. Se interesează îndeaproape de viața sufletească a ostașului. [...] Preot militar cu o cultură generală divină de admirat, datorită căreia predicile ținute de acest confesor constituie adevărate lecții de morală religioasă. În concluzie: preot militar foarte capabil. [...] Educația militară și-a format-o însuși prin mediul militar în care activează zi de zi. Cu simțul datoriei foarte dezvoltat, nu i se pare niciodată că lucrează prea mult în direcția educației religioase a ostașului. Duce o viață modestă, demnă. Fire care trebuie să o pătrunzi bine ca să o cunoști. [...] În tot cursul acestui an cu o stăruință demnă de toată lauda a căutat să întărească credința în cruce și adevăr, în toți ostașii și recruții, atât de numeroși ce i-a avut regimentul anul acesta, contribuind prin aceasta la pregătirea de război a ostașilor. Mereu în mijlocul lor, binecuvântându-le masa, dându-le sfaturi sănătoase și ascultându-le păsurile a ajuns să fie iubit

de toți ostașii din regiment. Pe lângă cuvântările religioase din cursul săptămânii, însă, în fiecare duminică, preotul maior Daicoviciu oficia serviciul religios în cazarmă. Îndeplinind și funcția de preot confesor al garnizoanei Lugoj, a depus o mare stăruință în a îndruma sufletește pe toți ostașii prin cuvântările ținute cu o deosebită artă de predicator și misionar în toate ocaziile”, concluzionând că „preotul maior Daicoviciu în tot cursul acestui an a desfășurat o activitate în domeniul moral demnă de toată laudă²⁷.

La 25 octombrie 1942, a fost avansat la gradul de maior și detașat la Corpul 7 Armată (1 ianuarie-1 mai 1933), desfășurând următoarele activități: „1. A condus Serviciul Religios al C[orpului] 7 Teritorial în foarte bune condiții sub toate raporturile. 2. A soluționat întreaga corespondență privind serviciul religios al C. 7 Teritorial la timp și în bune condiții. 3. A organizat predicile morale și ședințele de educație morală și religioasă la unitate C. 7 Teritorial de recruți și teritoriale cu rezultate bune. 4. Personal a ținut predici și a oficiat serviciul divin cu rezultate foarte bune, din punct de vedere moral și religios. 5. A dat o deosebită atenție îngrijirii mormintelor eroilor din garnizoanele C. 7 Teritorial. 6. A dat asistență religioasă răniților de prin spitale. Fiind sub acest raport un foarte bun susținător moral și sufletec al răniților. Prin activitatea sa se califică un foarte bun preot militar și necesar instituției”, consemna șeful de stat-major al Corpului 7 Teritorial, colonelul Chițu.

La 1 mai 1943 a revenit în funcția de confesor al Garnizoanei Lugoj. În această calitate

ARMATA ȘI BISERICA ÎN CONȘTIINȚA NEAMULUI ROMÂNESC

„sănătos, rezistent. Poate îndeplini serviciul în orice situație pe timp de război. [...] Foarte conștiincios și muncitor în îndeplinirea serviciului. [...] Preotul maior Daicoviciu posedă o cultură generală superioară. Un perfect orator religios. [...] Prin mediul în care trăiește s-a adaptat vieții de ostaș și cunoaște perfect toate virtuțile morale ce trebuie să posede un luptător cu simțul datoriei foarte dezvoltat, urmărește îndeaproape educația religioasă a ostașului. Preot plin de calități morale duce o adevărată viață de propovăduitor al credinței în Dumnezeu. [...] Atât în Garnizoana Timișoara, cât și în Garnizoana Lugoj. Preotul maior Daicoviciu și-a îndeplinit serviciul cu o deosebită distincție. După un program alcătuit de garnizoană, a executat conferințe religioase și predici la toate unitățile și formațiunile din Lugoj cu o deosebită competență. De asemenea, pentru răniți, preotul maior Daicoviciu a fost adevăratul părinte sufletesc în încurajare și alinarea sufletelor. [...] preotul maior Daicoviciu a desfășurat o activitate preoțească demnă de toată lauda [...] evidențiindu-se cu o muncă deosebită cu un suflet ales și cu un dar de a vorbi și apropia sufletește pe toți ostașii. Activitatea sa nu s-a redus numai la servicii religioase și politice de morală creștină, ci și cuvântări național patriotice în toate ocaziile în interiorul cazărmilor cât și în biserică²⁸. La 25 martie 1944 a fost mutat la Brigada 1 Artilerie, ca la 24 aprilie să urmeze marea unitate în Moldova unde, împreună Divizia 1 Infanterie, a stat în linia I până la 16 mai.

„Până la retragerea din Moldova, preotul maior Daicoviciu a fost tot timpul la datorie. Zilnic mergea pe rând la unitățile din linia I-a, la bateriile de tragere și la observatoare și ținea predici și cuvântări trupei, îmbărbătându-i și dându-le sfaturi înțelepte. Duminicile făcea slujba la biserică unde era cantonată brigada, ținând predici enoriașilor și ostașilor care luau parte la slujba religioasă²⁹.

De la 1 noiembrie 1944 a revenit în funcția de confesor al garnizoanei Lugoj. „În această calitate a depus toată puterea de muncă, conștiinciozitate și tot sufletul, astfel încât rezultatele moral-religioase obținute la unități și formațiuni militare, au fost din cele mai bune. Pe lângă serviciile divine pe care le-a făcut la unități și spitale militare de zonă interioară, părintele maior Daicoviciu s-a ocupat și de pregătirea sufletescă a ostașilor și răniților, ținând o serie de predici pentru susținerea și întărirea moralului și credinței ostașilor. La calitățile de mun-

că, stăruință și seriozitate semnate mai sus, se mai adaugă o frumoasă pregătire profesională și cultură generală, unite cu un deosebit dar al vorbei. Toate acestea fac din părintele maior Daicoviciu un confesor militar de elită”. În concluzie „foarte bun preot confesor militar, care aduce reale servicii instituției armatei și care va merita să înainteze la alegere atunci când îi va veni rândul” consemna comandantul garnizoanei Lugoj, colonelul Bossie³⁰.

În perioada 31 mai-2 iulie 1945, preotul maior Damaschin Daicoviciu a condus Serviciul Religios al Diviziei 19 Infanterie, „atenția sa fiind îndreptată mai ales către educația moral-religioasă. În acest scop a căutat zilnic ocazii de a avea convorbiri cu ostașii, la masă binecuvântând masa, în infirmerii aducând îmbărbătare și făcând rugi. A împărțit cărți de rugăciuni pentru ostași. În același sens a dat îndrumări și a supravegheat activitatea preoților subalterni³¹.

Maiorul preot Damaschin Daicoviciu a asigurat din punct de vedere confesional și „Regimentul 42 Artilerie, Regimentul 95 Infanterie E.N.I. și F.S. Aici și-a dezvoltat mai larg misionarismul în liniile arătate mai sus. În fiecare duminică la aceste unități a făcut servicii divine, urmate de predici. A oficiat două parastase pentru eroii din Divizia 19 Infanterie și într-un sobor de preoți a sfințit placa comemorativă a eroilor diviziei, așezată în comuna Vej, (est Humipolec) Cehoslovacia³², întocmind „cele mai bune lucrări relative la cimitirele și mormintele eroilor diviziei foarte bine apreciate la armată³³.

Comandantul Diviziei 19 Infanterie, generalul Alexiu aprecia: „ca șef al Serviciului Religios al diviziei a rezolvat bine și la timp corespondența și a asigurat foarte bine funcționarea serviciului său. În concluzie. Preotul maior Daicoviciu și-a îndeplinit foarte bine condițiile misiunii sale. Este un neobosit și luminat slujitor al altarului. Este un foarte bun preot militar³⁴.

În perioada 2 iulie-8 august 1945, preotul maior Daicoviciu a continuat să îndeplinească îndatoririle sale prin: „conferințe ostașilor și ofițerilor; îndemnul și un permanent control al modului cum ceilalți preoți militari se ocupă de educarea religioasă și părintească a ostașilor din unități. În lungile marșuri executate pentru înapoierea în țară din Cehoslovacia, activitatea sa pe tărâmul religios a fost deosebit de rodnică și cu rezultate dintre cele mai frumoase. De remarcă, că aco-

lo unde nu existau preoți militari, se ducea și personal se ocupa de educarea religioasă a ostașilor³⁵.

După întoarcerea din Cehoslovacia, a revenit în calitate de confesor al garnizoanei Lugoj³⁶.

A fost înaintat la gradul de preot locotenent-colonel la 16 iunie 1945 (Înaltul Decret nr. 843), îndeplinind, în perioada 1 noiembrie 1945-20 mai 1946, funcția de confesor al Cercului Teritorial Severin și al garnizoanei Lugoj. În „Foaia Calificativă”, comandantul cercului teritorial consemna: „sănătos și rezistent, poate suporta greutățile serviciului cu ușurință. Muncitor și cu mult simț al datoriei s-a ocupat cu conștiinciozitate de educația oamenilor, făcând în mod regulat slujbă duminicile și sărbătorile la unitate și spitale cu predici foarte instructive și educative și prin ședințe speciale făcute în cursul săptămânii. Foarte bun român și un preot cu mult suflet și multă dragoste de țară”, remarcând activitatea depusă „în mod special” prin care „s-a reparat și pus în perfectă ordine cimitirul eroilor din garnizoana Lugoj”.

Preotul locotenent-colonel Damaschin Daicoviciu a continuat să fie „Disciplinat și manierat și foarte bun camarad este iubit și respectat de ostași. Caracter loial, demn, integru, duce o viață foarte modestă și morală³⁷.”

A fost trecut în cadrul disponibil pe data de 9 august 1946, în baza Legii nr. 433/1946 și a Înaltului Decret nr. 2498. La 9 august 1947 a fost „sters din controale”, fiind trecut în rezervă în baza Înaltului Decret nr. 1652³⁸.

Propunem cititorilor una dintre multele conferințe religioase prezentate de distinsul preot militar în fața ostașilor.

Virtutea credinței (Conferință)

Dragi ostași, vă vorbesc astăzi despre credința religioasă pentru ca să ne dăm seama cât mai mult cum trebuie să fie această credință a noastră în Dumnezeu ca ea să fie cu adevărat mântuitoare pentru sufletele noastre și vrednică de urmașii aceluia care a fost, este și va fi pururi lumina lumii.

Este nevoie să ne dăm seama de aceasta, fiindcă, dacă astăzi oamenii sunt, mai puțini fericiți decât au fost strămoșii lor acest lucru se datorează pe de o parte lipsei de credință în Dumnezeu a unora, pe de altă parte faptului că la mulți dintre credincioșii de azi, credința nu are acele însușiri neapărat trebuincioase ca ea să fie adevărată și izbăvitoare, credință.

Să vedem mai întâi ce se înțelege prin credința religioasă. Pentru aceasta să ne amintim pilda Patriarhului Avraam din T.V. și a sutașului din T.N. căruia Mântuitorul i-a lăudat credința. Din pilda lor se vede că credința religioasă înseamnă în primul rând încredere în puterea lui Dumnezeu și că această încredere trebuie să fie deplină și nestrămutată.

Cuvântul „cred” în viața de toate zilele arată o părere; în religie (de pildă în simbolul credinței) el arată siguranță.

Deci credința religioasă este o convingere lăuntrică nezdruncinată într-o putere mai presus de fire Dumnezeu care a făcut totul și deci poate totul. Ea trebuie să fie o încredere temeinică neclintită, fără pic de îndoială că cele descoperite de Dumnezeu oamenilor prin prooroci și mai ales prin însuși Fiul său, Domnul Iisus Hristos sunt adevărate și suntem siguri că sunt adevărate tocmai fiindcă aceste descoperiri vin de la Dumnezeu.

Credința e o putere a sufletelor noastre prin care primim, ținem și mărturisim de adevărate toate cele ce ne-a descoperit Dumnezeu, care s-au păstrat în Sf. Scriptură și în Sf. Tradiție și se propovăduiesc de Sf. Biserică. Ea este un dar al Sf. Duh, însă atârână și de voința noastră: Omul care nu vrea să creadă nu poate avea credință. Să ne închipuim o cameră întunecoasă prin care trebuie să trecem noaptea. Ca să o străbatem cu bine fără să ne lovim de masă, scaune sau alte obiecte din cameră ne trebuie două lucruri: lumina și ochii deschiși. Degeaba ținem ochii deschiși dacă n-avem lumină, ne vom împiedica la tot pasul. Dar tot așa zadarnic avem lumină dacă nu vrem să deschidem ochii, iar ne vom lovi mereu de obiectele camerei. Așa stau lucrurile și cu credința religioasă. Viața pământească este pentru fiecare din noi ca o cameră mai mult sau mai puțin întunecoasă. Credința religioasă este lumina care ca tot darul desăvârșit de sus de la Părinte se coboară asupra vieții noastre și o luminează, dar și noi trebuie să ținem ochii sufletului deschiși, să primim lumina credinței, dacă vrem să vedem limpede drumul vieții.

Ca o credință religioasă să fie adevărată și mântuitoare, trebuie să aibă următoarele însușiri. Să fie:

1) **Dreaptă** sau ortodoxă, adică să credem numai ceea ce într-adevăr a descoperit Dumnezeu și această descoperire se găsește în Sf. Scriptură, în Sf. Tradiție și în învățătura Bisericii noastre strămoșești.

2) **Tare** adică fără pic de îndoială.

3) **Smerită** prin aceea că recunoaștem adevărul că noi oamenii oricine am fi, sărac sau bogat, învățat sau neînvățat, toți atârnăm

ARMATA ȘI BISERICA ÎN CONȘTIINȚA NEAMULUI ROMÂNESC

de voința lui Dumnezeu față de atotputernicia căruia puterea noastră omenească este doar un strop în mare. Un adevărat credincios nu va fi niciodată îngâmfat, ci aducându-și aminte de adevărul spus atât de frumos de către poeții noștri că pe toți ne stăpânește „raza lunii și geniul morții” și că față de Dumnezeu cel veșnic, „să fii cât munții de voinic ori cât un pumn să fii de mic, cărarea mea și a tuturor este tot nimic”, el va fi totdeauna modest (smerit).

4) Credința adevărată mai trebuie să fie **statornică** adică fără întreruperi și fără șovăiri, întemeiați pe adevărul că în această lume un singur lucru rămâne de-a pururi și statornic: că atârnăm în totul de puterea lui Dumnezeu.

5) **Luminată** adică să nu conțină idei goale, credințe deșarte fără niciun temei nici în Sf. Scriptură nici în mintea sănătoasă a omului. Astfel de credințe deșarte, rămășițe din păgânism sunt vrăjitoriile, farmecele și așa numitele superstiții ca de pildă credința deșartă că-ți merge rău dacă ești al 13 la masă sau dacă pleci marșea la drum sau dacă ți-a ieșit cineva cu gol sau ți-a trecut un iepure pe dinainte sau te-ai întâlnit cu un popă și alte năzbâtii de acestea. Se poate explica cum de s-a ajuns la unele din aceste credințe deșarte dar ele sunt cu totul fără temei.

6) În sfârșit credința religioasă ca să fie adevărată și ziditoare de suflet, mai trebuie să fie **vie**, adică să se arate prin gânduri, vorbe și mai ales prin fapte creștinești. Căci ne spune Sf. Apostol Iacob în Epistola sa: „precum trupul fără de Duh (suflet) este mort, tot așa și credința fără de fapte este moartă”. Ea trebuie să fie unită cu dragostea de Dumnezeu dovedită prin fapte de dragoste din inimă curată față de aproapele.

Dragi ostași. Am văzut însușirile credinței adevărate: să vedem acum care sunt **foloasele** ei. Ele sunt mai multe.

1. Credința adevărată în Dumnezeu aduce în sufletul credinciosului **pace și mulțumire** sufletească.

2. Ea dă omului **tărie**, ca să lupte împotriva ispitelor și-l încurajează pentru izbânda în viață. Omul cu credință și nădejde în Dumnezeu poate fi lovit în afară, dar niciodată înfrânt în suflet.

3. Credința singură dă omului **mângâiere** în nenorociri mari cum este de pildă pierderea unei mame sau a unui fiu. Pe când necredinciosul se frământă, se zbuciumă și nu poate înțelege de ce îi este dat să suferă și nu găsește nicio alinare durerii lui cumplite, credinciosul știind, prin credința lui în Dumnezeu că cu viața pământească nu se

sfârșește totul, găsește o mângâiere și o alinare durerii lui în credința în zilele de apoi care, astfel rămâne „singura tărie în noi” în asemenea împrejurări grele.

4. Ea **luminează mintea** omului ca să poată **cunoaște pe Dumnezeu și rostul vieții**.

5. Credința **întărește și călăuzește voința** omului **arătându-i limpede drumul vieții**: venim de la Dumnezeu care ne-a făcut și ne-a mântuit și mergem tot la Dumnezeu care ne va judeca și va răsplăti fiecăruia după faptele lui.

6. **Minunile și faptele mari ale istoriei** s-au făcut tot prin **credință vie și prin eroism**. Exemple:

a) Minunile Mântuitorului au avut la bază credința, Domnul a spus-o de atâtea ori: „Credința Ta te-a mântuit”.

b) La Maglavit s-au vindecat numai cei care au avut credință neclintită în sufletul lor că mergând acolo Dumnezeu îi va ajuta prin rugăciunea cinstului cioban.

c) Numai prin credință și eroism cei 12 apostoli, altfel oameni simpli fără multă știință de carte, au mărturisit păgânismul și au reușit să pună temelii unei lumi noi, lumea creștină.

d) Neamul nostru românesc la fel tot prin credință și vitejie a înfruntat vijelia năvălirilor atâtor popoare care au venit la noi să ceară pământ și apă, dar care cu ajutorul lui Dumnezeu și prin vitejia străbunilor eroi s-au făcut cum zice poetul „o apă și un pământ”.

e) Numai din aceste câteva foloase, ale credinței religioase și ne putem convinge că ea este **adânc trebuincioasă** pentru viața noastră. Mai întâi pentru **izbânda în lupta** vieții și în lupta de apărare a patriei. Apoi pentru **înaintare** (progres) și **fericire** în viața pământească și în sfârșit **pentru dobândirea fericirii veșnice** adică pentru **mântuirea sufletului**. Iată ce ne spune în această privință Sf. Scriptură: „Fără credință nu e cu putință a plăcea lui Dumnezeu” scria Sf. Apostol Pavel în Epistola către Evrei, iar Mântuitorul ne arată hotărât în Evanghelia după Marcu cap. 16 că numai „Cel ce va crede și se va boteza, se va mântui, iar ce nu va crede, se va osândi”.

De aceea, dragi ostași, din cele spuse să desprindem această învățătură pentru viața noastră și să ne pătrundem sufletul de ea: că omul are neapărată nevoie de credință în Dumnezeu dacă vrea să fie fericit aici pe pământ și dincolo de mormânt. Strămoșii noștri prin credință în Dumnezeu și prin vitejie au trăit și au învins. Și noi tot numai prin ea

vom birui greutățile vieții și pe dușmanii țării.

Să rugăm deci pe bunul Dumnezeu să ne ajute ca să avem această credință strămoșească, dar și noi să ne silim, să o păstrăm pentru mântuirea sufletelor noastre și pentru izbândă întru apărarea patriei. Să nu uităm însă că credința noastră în Dumnezeu trebuie să fie vie, adică să fie mărturisită prin vorbe și fapte în viața noastră de toate zilele și că ostașul român își va putea dovedi mai bine credința în Dumnezeu prin fapte de credință față de Tron și Patrie, pentru care a și jurat.

Domnul Dumnezeu să vă ajute.

Confesorul Garnizoanei Galați
Preot căpitan Daicoviciu D.³⁹

LIEUTENANT-COLONEL PRIEST DAMASCHIN DAICOVICIU – THE CONFESSOR OF LUGOJ GARRISON

Military priest Damaschin Daicoviciu had a laborious confessional activity among the servicemen from the regiments where he served and also in the garrisons of residence. Together with the military doctors, he offered support to the soldiers in the fights that took place on the Eastern and Western front. He also organized the heroes' cemeteries.

Keywords: military priest Damaschin Daicoviciu, Lugoj, Galați, Regiment 11 Infantrymen „Siret”, Regiment 17 Infantry „Știrbey Vodă”

NOTE

1 Serviciul Istoric al Armatei, Comisia Română de Istorie Militară.

2 Arhivele Militare Române (în continuare A.M.R.), Fond Comisariatul Militar Regiune Banat, dosar nr. crt. 120/1935, f. 1.

3 Ibidem, f. 20.

4 Ibidem.

5 Ibidem.

6 Ibidem.

7 Ibidem.

8 Pe larg vezi Marius-Cătălin Mitrea, *Episcopia Armatei Române – apostolat în slujba patriei*, în revista „Misiunea”, anul I, nr. 1/2014, pp. 54-60 și Comandor (r) prof. dr. Aurel Pentelescu, Ionuț-Constantin Petcu, *Un ierarh uitat – episcopul militar dr. Ioan Stroia*, în revista „Misiunea”, anul I, nr. 1/2014, pp. 71-76.

9 A.M.R., Fond Comisariatul Militar Regiune Banat, dosar nr. crt. 120/1935, f. 20.

10 Ibidem, f. 21.

11 Ibidem.

12 Ibidem.

13 Ibidem, f. 22.

14 Ibidem.

15 Ibidem, f. 23.

16 Ibidem.

17 Ibidem, ff. 24-26.

18 Ibidem.

19 Pe larg vezi Marius-Cătălin Mitrea, *Episcopia Armatei Române – apostolat în slujba patriei*, în revista „Misiunea”, anul I, nr. 1/2014, pp. 54-60 și Colonel (r) prof. univ. dr. Gheorghe Nicolescu, *Un episcop pentru Armata Română. Generalul de brigadă dr. Partenie Ciopron*, în „Calendarul Tradițiilor Militare – 2013”, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2012, București, pp. 30-40.

20 A.M.R., Fond Comisariatul Militar Regiune Banat, dosar nr. crt. 120/1935, ff. 24-26.

21 Ibidem, ff. 27-29.

22 Ibidem.

23 Ibidem.

24 Ibidem, f. 30.

25 Ibidem, f. 31.

26 Ibidem, ff. 31-32.

27 Ibidem, ff. 33-34.

28 Ibidem, ff. 38-39.

29 Ibidem.

30 Ibidem, ff. 40-41.

31 Ibidem.

32 Ibidem.

33 Ibidem.

34 Ibidem.

35 Ibidem.

36 Ibidem, f. 42.

37 Ibidem, f. 43.

38 Ibidem, f. 2.

39 A.M.R., Fond microfilme, rola F.II. 4.1563, cd. 10-13.